

SZÖVEG ÉS KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
RIPORT

„TÁMAD AZ ŐSSEJT... MENEKÜL A GONOSZ...”

„Támad az őssejt... menekül a gonosz... nemsokára túl leszek majd rajta... maszkot hordok... száz nap után... betegségtől sosem félek.” Csak foszlányokat értek a mondókából, amelyet Adél tanul édesapjával. Halkan beszél – még meg van szeppenve tőlem –, és a fényképezőgép is belekattog. Előkerül a chipses zacskó, hogy Adél falatozzon belőle, aztán *Ramóna* Amigóval folytatják az üvegmatrica-készítést. Jerry rajzfilmfigurája van soron jégkrémmel, és a négyéves kislány már azt is tudja, hogy az angolul *ice cream*.

♦ Adéllal és szüleivel nem kiskőrösi otthonukban találkoztam, hanem a szegedi kórház onkohematológiai osztályán. A Mindenszentek előtti délutánon kísértem el ide három szegedi Amigót szokásos heti bevetésükre.

Mindannyian egyetemisták – *Fallmann Eszter* és *Papdi Ramóna* orvostanhallgatók, *Fényszárosi Éva* idén végez pszichológia szakon – és az Amigos a Gyerekekért Alapítvány önkéntesei.

A szervezetet 2014-ben hozta létre *Fábián Sára* Budapesten, azóta több mint 80 egyetemista csatlakozott a kezdeményezéshez, idén márciustól pedig Szegeden is látogatják a beteg gyerekeket. Sára kilencéves korában egy egész évet töltött kórházban, a család és tanárai összefogásával azonban nem kellett évet ismételnie az iskolában, és felépült betegségéből is. Hálából orvos szeretett volna lenni, de végül más irányban tanult tovább. Élénken élt benne, mennyire sokat jelentett, hogy környezete összefogott, és segítettek élete nehéz időszakán, ezért barátaival egy szervezetet alapított, hogy súlyosan beteg gyerekeket motiváljanak a gyógyulásra a nyelvtanuláson keresztül. Hosszas szervezés után, az igazgató és a kórházpedagógusok segítségével megtörtént az első bevetés a Tűzoltó utcai Gyermekgyógyászati Klinikán, 2015 tavaszán. Az akkor

tizenegy fős lelkes csapat terve egyszerű volt: kicsit tanulni, beszélgetni és haverkodni, hogy a gyerekek érezzék, még a legnehezebb időkben is van valaki, aki ismeretlenül is barátkozni akar velük. Innen jött a szervezet neve: Amigos, vagyis barátok.

A kezdeményezést nagyon pozitívan fogadták a szülők és a kórház dolgozói is, sorra jelentkeztek az érdeklődők, ezért tagfelvételüket rendeztek. 2016 tavaszától 22 Amigo látogatta a Tűzoltó utcai Gyermekklinika mellett már a Szent László Kórházat is, és hamarosan az I. számú Gyermekgyógyászati Klinikára is kiterjesztették tevékenységüket, alapítvánnyá váltak, és folyamatosan bővült a csapat. Idén már öt kórház súlyosan beteg gyerekeket ápoló osztályain vannak jelen, tevékenységükért pedig megkapták a József-gálat-díj önkéntes kategóriájának szakmai különdíját.

„GYENGE IMMUNRENDSZERŰ OSZTÁLY VAGYUNK”

„Egy pesti barátnőm mesélt róluk először. Közösen járunk edzeni, és mindig csak azt hallottam, hogy így az Amigos, meg úgy az Amigos, nekem pedig fogalmam sem volt, hogy miről beszél ilyen izgatottan. Kifaggattam, részletesen mesélt a foglalkozásokról és hogy mennyire feltöltik őt ezek a délutánok. Amikor elmondta, hogy Szegeden is megalakul az Amigos, tudtam, hogy jelentkezni fogok” – meséli Ramóna, miközben az onkohaematológiai osztály folyosóján beöltözünk. Lábzsák, szájmaszok, kézfertőtlenítés kötelező, mert – az akkor ügyeletes Anita nővért idézve – „igen gyenge immunrendszerű osztály vagyunk, az utcáról nem lehet csak úgy bejönni hozzánk. Minden rendszeresen idelátogató önkéntes átesik egy beszélgetésen is, mert a kezeléseik után a gyerekek néha nagyon gyengék, vagy a vérképük nem engedi, hogy látogatót fogadjanak, és nekünk az ő biztonságuk a legfontosabb. Az onkohaematológián

egy-egy protokoll (kezelési időszak) a betegség típusától függően 6–8 hónapig tart, és ez nagyon megterhelő a szülők számára is, mert az idő nagy részét ők is az osztályunkon töltik. Amikor megérkeznek az Amigók, van egy órájuk, hogy leszaladjanak a boltba vásárolni, vagy egyszerűen csak sétáljanak egyedül, miközben a gyerkőc jó kezekben van.”

Rövid eligazítás után Éva Tamarához megy be. Kifestőznek és a kiszínezett ábrákkal angol szavakat gyakorolnak. „Tami félénkebb, visszahúzódó teremtes, ezért kérte az édesanyja, hogy csak egyvalaki járjon hozzá, és ezt én vállaltam el” – mondja Fényszáros Éva a foglalkozás után. Tamival az elmúlt hónapokban jól összebarátkoztak, most már hatalmas Amigokiáltással fogadja Évát minden alkalommal, az ágya melletti ablakpárkányon pedig sorakoznak a különböző papírfigurák és rajzok, amelyeket közösen készítettek. Éva a szegedi szervezet indulása óta önkénteskedik, az előző félévben a gyermekpszichiátriára volt beosztva.

„A szegedi Amigos idén márciusban alakult meg tízfővel, azóta látogatjuk rendszeresen az onkohematológiai osztályt és a gyermekpszichiátriát. Minden héten fix időpontban érkezőnk, mert a gyerkőcöknek, a szülőknek és a dolgozóknak a kiszámíthatóság a legfontosabb. Azért is szeretnek minket, mert amit megígérünk, azt mindig betartjuk” – ezt már Ramóna mondja a folyosón. Abba hagyta fél órára a foglalkozást, mert Adél a kezelés után gyenge volt. „Én kéthetente járok ide az onkológiára, de az változó, hogy éppen kivel vagyok párban. Van egy beosztásunk, de minden önkéntesünk egyetemista, ezért a zh-khoz és a vizsgákhoz rugalmasan alkalmazkodunk, ha ilyesmi közbejön, megoldjuk.”

A budapestiek már rutinosak, előre megszervezték mindent a kórház vezetésével, beszerezték a szükséges engedélyeket, és a közösségi felületeken elindították a tagtoborzást – emlékszik vissza Ramóna. „Február végén felvételiztünk, és március végén voltunk először bevetésen; mi így hívjuk a kórházlátogatást.”

FELADAT, AMELY LELKILEG HATALMAS MEGPRÓBÁLTATÁS

Az alapítvány szigorú rendszerben felvételiztet. A 10–11 feladatból álló írásbeli teszt olyan kreatív feladatokat is tartalmaz, mint hogy írd le egy szép napodat versben, fejtse ki, hogy számodra mit jelent a gyógyulás vagy a betegség. A szóbeli felvételin szituációs gyakorlatot játszatnak el a jelentkezőkkel: mit csinálsz, ha a gyerkőc ordítani kezd, vagy éppen hányni. A két felmérés alapján el lehet dönteni, hogy ki alkalmas arra a feladatra, ami lelkileg hatalmas megpróbáltatások elé állíthat.

Ramóna első bevetésén ismerkedett meg egy tizenhárom éves fiúval: „Egy igazi zseni volt a srác, nagyon hamar egymásra találtunk, a hasonló nevünk is jó alap volt a kezdéshez. Az elején zárkózott volt, de amikor elmondtam, hogy orvostanhallgatóként latinul tanulok, egyből felcsillant a szeme. Tizenöt alkalommal voltam nála, és hétről hétre latinoztunk, a végén már szövegeket fordítottunk magyarra. Aztán augusztusban írt Facebookon, hogy most ne menjek, mert beteg. Annyira furcsa volt, hogy fél éve volt az osztályon, és akkor mondta először, hogy beteg... Két héttel később az anyukája írt rám, hogy nagy baj van, súlyosbodott az állapota. Már nem tudtam elbúcsúzni tőle,

„AZT GONDOLTAM, A LÁNYOK JOBBAN TUDJÁK,
HOGYAN KELL VISZONYULNI A GYEREKEKHEZ,
DE A TAPASZTALAT MÁST MUTAT:
A FIÚK SOKSZOR RÁCÁFOLNAK ERRE.”

(PAPDI RAMÓNA)

az intenzívre került egy súlyos szeepszis (vérfertőzés) következményeként. Szeptemberben elment, és nem is tudom, hogy mondtam... most már az anyukák között van, abban biztos vagyok.”

Az Amigók minden hónapban összegyűlnek, a szege-diek általában valamelyikük lakásán vagy kollégiumi szobájában. Ilyenkor a szervezeti feladatok mellett kiöntik egymásnak a lelküket. „Valószínűleg fel tudtam volna dolgozni egyedül is a fiú elvesztését, de ilyen eseteknél háttéremberek is segítik a munkánkat, így voltam pszichológusnál, gyászterapeutát is rendeltek mellém, és mindenki mellettem állt – mondja Ramóna. – A szüleivel is megbeszéltük, hogy a gyerkőc biztosan többre hivatott, ha ilyen korán magukhoz szólították a fentiek.”

Csendesebben folytatjuk a beszélgetést. Elmeséli, most annak örül a legjobban, hogy szeptembertől három

lány Amigo mellett három fiú is felvételt nyert. „A pestiek is mindig biztatnak minket, hogy fiúkat kell bevonni, mert az a tapasztalat, hogy a gyerkőcök sokkal inkább megnyílnak nekik. Egy kislánynak általában felcsillan a szeme, hogy őt egyetemista fiú látogatja, a sráccal pedig jobban tudnak haverkodni. Két hónap után én is látom, hogy ez mennyire igaz, de nem vagyok féltékeny, inkább büszkeséggel tölt el, ahogyan kiteljesedik a fiú a munkájában, és én elkezdem férfinak látni.”

Még folytatnánk, de Adél anyukája érkezik, kipihente magát a gyerkőc. A kórteremben fényképezek, nézem csendben, ahogy színesedik Jerry figurája a jégkrémmel. Aztán kijövök csendesen, mert odabent minden nyugodt pillanatot számít. ♦

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

VÖRÖS TINTA

Egy régi NDK-s vicc szerint egy német munkásember Szibériában kap kihagyhatatlan álláslehetőséget. Mivel tudja, hogy az összes levelét cenzúrázni fogják, ezért a következő ötlettel áll elő barátainak: *„Legyen egy kódunk, srácok: ha kék tintával írok levelet, akkor minden igaz, ami benne van, ha vörössel írok, akkor hamis.”* Alig egy hónap után a barátok meg is kapják az első levelet, kék tintával írták. *„Mindен csodálatos itt, srácok! Az üzletek tele vannak, a kaja bőséges, a hatalmas lakásokat jól fűtik, a moziban nyugati filmeket vetítenek, és a legtöbb lány gyönyörű. Az egyetlen dolog, amit nem tudok beszerezni, az a vörös tinta!”*

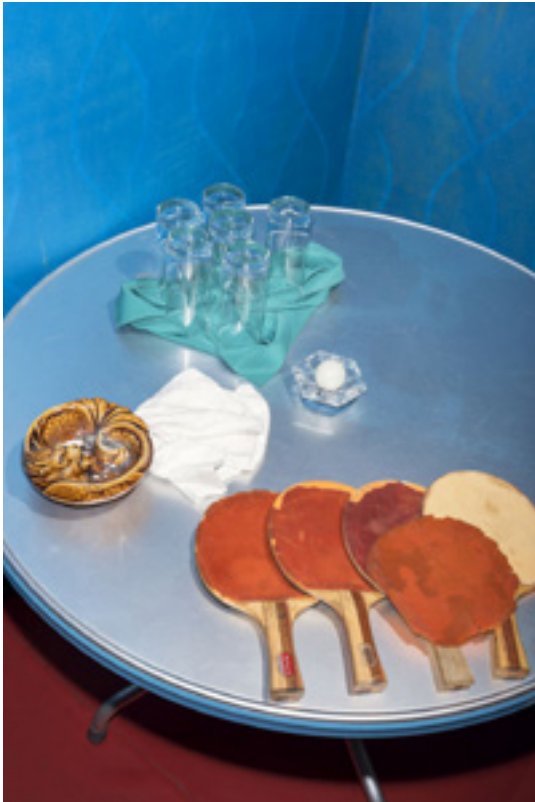
◆ A Belgiumban élő **Max Pinckers** idén töltötte be a harmincat, fiatal kora ellenére mégis a kortárs fotográfia egyik legnagyobb hatású és legismertebb alkotója. Elsősorban riport- és szociófotó jellegű munkákat készít, amelyek precízen beállított, már-már színházi jelenetek, mégis hiperrealisztikus hatást érnek el a kifinomult technikának és művészi látásmódjának köszönhetően. Több könyvet publikált már többek közt Bollywoodról, az elidegenedés jelenségéről az Egyesült Államokban, indiai friss házások esküvőiről és nászútjairól, vagy thaiföldi transzszexuálisok életéről.

Munkái már a kezdetektől inspiráltak engem is, így nagyon örültem, amikor tavaly személyesen is találkozhattam Maxszal egy budapesti portfolio review-n (olyan esemény, ahol elismert művészettörténészek, kurátorok, szerkesztők és fotósok mondanak véleményt, tanácsot a fotósoknak). Az Egyiptomban készített anyagom annyira tetszett neki, hogy később elkezdtünk közösen

dolgozni egy kiadványon. Megbeszéléseink közben említette, hogy hamarosan utazik Észak-Koreába. Tavaly augusztusban – amikor a politikailag rendkívül feszült viszony miatt reális volt a veszélye, hogy nukleáris háború tör ki a kommunista rezsim és az Egyesült Államok közt – a *The New Yorker* magazin megbízásából utazott négy napra Pyongyangba. Max tudta, hogy a feszült társadalmi helyzet miatt a rezsim minden lépését figyelemmel fogja, és csak „kozmetikázott” helyszínekre viszik el, így esélye sem lesz megmutatni bármit is Észak-Korea valós hétköznapijaiból. A fotók elkészítéséhez azért használt vakut, hogy műfényvel erősítse fel a Kim Dzsong Un vezetete rendszer végletekig preparált részleteit.

Max Pinckers észak-koreai sorozatával idén megnyerte a nagy presztízsű *Leica Oscar Barnack Award* fődíját. A teljes riportot megtekinthetjük a pályázat honlapján (www.leica-oscar-barnack-award.com) vagy a fotós weboldalán: www.maxpinckers.be. ◆

EGY GYERMEK SZÜLETÉSE AZ ÉLET LEGTITOKZATOSABB CSODÁJA

2018 a Családok éve volt, de egy ilyen év nem érhet véget a naptár fordultával. Az eredményekről és a tervekről, valamint a politikus családjának ünnepi készülődéséről Novák Katalin család- és ifjúságügyi államtitkárral, háromgyermekes édesanyával beszélgettünk.

- ♦ **- A Fidesz-KDNP-kormányok mindig prioritásként kezelték a családok és a gyermekvállalás támogatását. Összefügg ez azzal, hogy a pártszövetség vezetésében sok a családos, nagycsaládos politikus?**
 - Inkább úgy fogalmaznék, hogy a hitelességet növeli, hogy a döntéshozók között többen vagyunk olyanok, akik magunk is ismerjük a családos létformát. Sokan vagyunk nagycsaládosok, de a politikai közösségünkben van olyan is, aki tartósan beteg gyerekekről vagy a szüleiről gondoskodik, esetleg egyedül neveli a gyermekét. Sokféle élethelyzetet megtapasztalunk, de tény, hogy többségben vannak közöttünk azok, akik stabil kapcsolatban élnek és több gyermekről is gondoskodnak.
- Mivel egészítette ki a családtámogatások „portfólióját” az idei Családok éve?**
 - Jó alkalmat teremtett arra, hogy a nyilvánosság előtt többet beszéljünk a családokról, és azt hiszem, erre szükség is volt: időről időre ki kell mondanunk evidenciánkat tűnő dolgokat, mert nagy a világ zaja körülöttünk. Örülök, mert sikerült átmozgatnunk a társadalmat, nem is számítottam arra, hogy ilyen sok embert megszólít a kezdeményezés. Nemcsak a családokkal foglalkozó civil szervezetek kapcsolódtak be a tematikus év eseményeibe, hanem sok más szereplő is. Ez is volt a cél, hogy minél többen, minél több megközelítésből foglalkozzunk a családok szerteágazó témájával. Sok kezdeményezés született a civilek, az önkormányzatok, a vállalati szféra és az egyházak körében is. Több mint ezer rendezvény valósult meg országsszerte, ez a résztvevők számát tekintve több

A CSALÁDBARÁT
MAGYARORSZÁG NEM
CSAK A KISGYEREKESEK
ORSZÁGA,
BELETARTOZNAK AZ
IDŐSEBB GENERÁCIÓK IS.

százazres nagyságrendet jelent. És persze idén indultak új támogatásformák is. Nőtt a családi adókedvezmény, a diplomás gyed időtartama, bevezettük a nagycsaládok hitelelengedését, a Diákhitelék elengedését, a kétgyermekesek CSOK-hoz kapcsolódó lakáshitelét, és még hosszan folytathatnám a sort.

- Mit tudhatunk, hogyan épül tovább a családbarát Magyarország?

- Természetesen a családok iránti figyelem nem szűnik meg a tematikus év zárásával. A most zajló nemzeti konzultáció felvet témákat, érdemes a kérdések előtti bevezetőt is elolvasni, abból lehet sejteni, hogy milyen irányokban gondolkodunk. Megerősítést kérünk többek között abban, hogy fokozottabban támogassuk-e a fiatalok családalapítását, hogy a legalább három gyermeket nevelő édesanyák kapjanak-e valamilyen élethosszig tartó juttatást. Szeretnénk a gyermekek védelmét tovább erősíteni, például a digitális térben. Ma már természetes, hogy a közlekedésben gyermeküléssel óvjuk a kicsiket,

de a legalább ennyi veszéllyel járó internetes világban nincsenek eszközeink. Feltesszük azt a kérdést is, hogy a gyermeknek joga van-e családban, lehetőség szerint az anyja és az apa szerető gondoskodása mellett felnőni, és véleményt várunk a főállású anyaság kérdésével kapcsolatban is.

- Vannak politikai erők, amelyek képviselői szerint Európa és hazánk demográfiai helyzetével már nincs mit tenni, legalábbis belső erőforrásból...

- Tragédiának gondolom, ha egy ország vezetésével megbízott vagy arra aspiráló politikai erő így tekint bármilyen társadalmi problémára. Ez maga az önfeladás. Sosem lehet feltenni a kezünket, ráadásul a demográfiai játszma nincs lejátszva, sokféle scenárió létezik és nagyon nem mindegy, hogy melyik válik valósággá! Egy biztos, amíg Magyarországnak polgári kormánya van, minden erejével és eszközével azon dolgozik, hogy Magyarország megmaradjon, és magyar országnak maradjon meg.

– A családpolitika érzékeny terület, az emberek életének esetleges kudarcai miatt ellenérzést válthat ki. Miért közös ügyünk, – családi állapottól függetlenül –, hogy több gyermek szülessen?

– Közgazdászként a képlet egyszerű: ha nem születnek gyerekek, akkor egyszerűen elfogy és egyre gyengül a magyar nemzet, eltűnünk, de ha ettől rövidebb távlatban is gondolkodunk, akkor nem lesz elég állampolgár, aki eltartsa az időseket..

– Aki ma Magyarországon gyermeket nevel, komoly anyagi segítséget kap, de tudjuk, a gyermekvállalás nem csak anyagi megfontolások függvénye. Lehet-e segíteni ezeken a rációon túli elakadásokon?

– A kormány feladata ebben elsősorban az, hogy lebontsa az akadályokat a fiatalok előtt, és minden családban annyi gyermek szülessen, ahányat szeretnének. Ezért támogatjuk a fiatal házasokat, a gyermekvállalás előtt állókat, az egy-, a két-, a többgyermekeseket, az otthon-teremtőket a gyermek mellett munkavállalókat. Minden élethelyzetet, amely a családalapítás és a gyermeknevelés során előfordul. A pártalálás eleve nem egyszerű, ebben a politika direkt módon nem tud segíteni, csak áttételesen, azzal például, hogy támogatjuk a közösségek erősödését. A családbarát értékrend átadása szintén feladatunk, ebben a köznevelésnek is szerepet kell vállalnia, az egymás iránti tisztelet, a megfelelő konfliktuskezelés hosszú távon mind hozzájárulhatnak, hogy tartósabb párkapcsolatok, egészségesebb családok szülessenek. A kampányfilmünk is újszerű eszköz, a családalapítás előtt állókban felmerülő dilemmákat nevesíti és oldja a velük kapcsolatos – sokszor túlzott – szorongást. A gyermekvállalás jár lemondással, de sokkal többet ad is, mint amit veszítünk.

– Az idősebb generációk családi szerepvállalása miképp támogatható?

– A családbarát Magyarország nem csak a kisgyerekesek országa, ugyanúgy beletartoznak az előttünk járó generációk. Különleges kapcsolat a nagyszülő-unoka viszony, ha van ilyen élő kapocs, óriási kincs! A Nők 40 programmal közel 240 ezer nagymamát „adtunk vissza” a családoknak, akik alig várták, hogy végre az unokáik mellett lehessenek. És persze vannak idősek, akik szívesen dolgoznak nyugdíj után is, a közelmúltban bevezetett jogszabályi változtatásoknak köszönhetően erre lehetőségük nyílik, akár rugalmas munkavégzéssel is.

– Édesanyaként mi okozza önnek a legnagyobb fejtörést a nevelés terén?

– A gyermekeink 10, 12 és 15 évesek, szuper gyerekek! A nagyfiunk gimnazista lett, ez jóval több tanulást kíván, és gyakran nekünk is be kell segítenünk. Szép időszak ez a mostani, izgalmas a személyiségük alakulását figyelni, a hajviselettől a hobbi kiválasztásáig egyre önállóbbak, a mi feladatunk, hogy jó irányba orientáljuk őket. Nem szólunk bele, hogy milyen hangszeren játsszanak, vagy mit sportoljanak, de mindhárman zenélnek, járnak edzésre. A férjem nem „besegít” a nevelésbe, hanem a kezdetektől csereszabatosan látjuk el a szülői feladatainkat, talán csak az „Anyu, bújj ide mellém!” az a pont, ahol nem tud helyettesíteni.

– A gyermekeikben van közéleti érdeklődés?

– Követik a munkámat, de ami ennél is fontosabb, hogy érzékenyek a társadalmi problémák iránt. A kislányunknál fokozottan igaz ez: a saját környezetében felmerülő gondokat észleli és igyekszik is megoldást keresni rájuk.

– A politikai szezon zakatol, az adventi időszak is sok családayai teendővel jár...

– Számomra igazi örömnapp a karácsony, és nem izgatom magam, ha nem tökéletes a terítés! A tágabb családban most sok gyermek van, pici babák is, öröm végignézni ilyenkor rajtuk! Szeretek készülődni, a szaloncukrot is én készítem, a tavalyi év kihívása volt, hogy glutén- és cukormentes változatot csináltam. Az ajándékokat igyekszem előre beszerezni, és szeretek apróságokat is készíteni. Tavaly mindhárom gyereknek párnát subáztam, sok éjszakám ráment, de a mai napig nagyobb megbecsülésnek örvendenek, mint bármely boltban megvehető tárgy. Ahogy az előző évben kötött sapkát és sálát is szívesen hordják a gyerekek.

– Karácsony a nagybetűs Születés-nap, a kisded eljövételével megváltozik a világ. Egy picit igaz ez minden születésre. Mit tehetünk, hogy erre a változásra ne félelemmel tekintsenek azok, akik még előtte állnak?

– Fontos, hogy ne tévesszen meg senkit az, hogy milyen volt, amikor fogott egy rokon kisbabát a kezében vagy vigyázott a szomszéd kisgyerekekre. Ne ez alapján próbálják meg elképzelni, hogy milyen lesz a saját kisbabájukat kézbe venni, mert ez egészen más, és ezt csak személyesen lehet átélni. Egy gyermek születése az élet talán legtitokzatosabb csodája, érdemes megtapasztalni! ♦

SZÜLŐNEK LENNI
ÉLETRE SZÓLÓ KALAND.
NE HAGYD KI!

csaladokeve.hu

Készült Magyarország Kormánya és az Emberi Erőforrások
Minisztériumának Családügyi Államtitkársága megbízásából.

Családok
éve

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA